

ENERGIAMARKKINAVIRASTO TIEDOTTAA

NUMERO 1. SYYSKUU 2000

Tässä numerossa:

SÄHKÖMARKKINAKESKUKSESTA ENERGIAMARKKINAVIRASTO.....	2
EMV:N KANNANOTTOJA.....	2
VTT Energian selvityksen jatkotoimenpiteet.....	2
Esitys KTM:n tyyppikuormituskäyräpäättökseen (491/1998) muuttamiseksi.....	3
EMV:N PÄÄTÖKSIÄ	4
Hämeenlinnan Energia Oy:n siirtohinnoittelu kohtuutonta.....	4
Hinnoittelu on ollut kohtuullista useilla verkonhaltijoilla.....	5
MAAKAASUMARKKINAT	5
Maakaasumarkkinat avautuvat asteittain.....	5
Maakaasumarkkinoihin liittyvät säädökset	6
EMV:N TIEDOTTEITA	6
Puolet sähköstä ostetaan sopimushintaan.....	6
Sähköenergian jakautuminen julkisilla hinnoilla ja sopimushinnoilla tapahtuvaan vähittäismyyntiin vuosina 1997-99	7
EMV:SSA TAPAHTUU	8
Diplomityö sähköjakeluverkon jälleenhankinta-arvon määrittämisestä valmis.....	8
Energiamarkkinavirasto aloitti 1.8.2000	8
Sähköyritysten verkkoliiketoiminta halutaan erilliseen yritykseen.....	8
HENKILÖSTÖUUTISIA.....	9

SÄHKÖMARKKINAKESKUKSESTA ENERGIAMARKKINAVIRASTO

Elokuun alussa astui voimaan maakaasumarkkinalaki, jolla pantiin täytäntöön maakaasumarkkinadirektiivi. Samalla virasto nimeltä Sähkömarkkinakeskus siirtyi virastohistoriaan ja sähkö- sekä maakaasumarkkinoiden valvontatehtävät aloitti uusi Energiamarkkinavirasto. Useissa muissakin EU-maissa kuten esimerkiksi Ruotsissa, Belgiassa, Italiassa, Espanjassa ja Isossa-Britanniassa on päädytty malliin, jossa sama viranomaistaho valvoo näitä molempia aloja.

Maakaasumarkkinoiden valvonnan tehtävät ovat pitkälti samanlaiset kuin sähkömarkkinoiden. Keskeisiä tehtäviä ovat maakaasuverkkopalvelujen ja toimitusvelvollisuuden piiriin kuuluvan maakaasun myynnin hinnoittelun kohtuullisuuden ja tasapuolisuuden valvonta, maakaasuliiketoimintojen eriyttämisen valvonta, maakaasuverkkolupien myöntäminen sekä hinta-, talous- ja tehokkuustietojen tilastointi, analysointi ja julkistaminen.

Maakaasumarkkinoita ei avata kokonaisuudessaan kilpailulle tässä vaiheessa. Vasta sitten kun Suomen maakaasuverkko on kytketty jonkin toisen EU:n jäsenmaan yhteen liitettyyn kaasuverkkoon tai kun Suomella on useampia kaasuntoimittajia kuin yksi, direktiivin velvoitteet markkinoiden avaamisen osalta koskevat myös Suomea.

Siirtymäkauden aikana kilpailulle avataan maakaasun nk. jälkimarkkinat, joilla voivat käydä kauppaa tietyt edellytykset täyttävät tukkuostajat. Tällaisia ostajia ovat kaasun käyttäjät ja jälleenmyyjät, jotka kuluttavat tai myyvät kaasua vähintään 5 miljoonaa kuutiometriä vuodessa ja jotka kuuluvat kaasun mittauksen kaukoluennan piiriin. Arviolta markkinakelpoisia asiakkaita on noin 50 ja jälkimarkkinoiden osuus maakaasukaupasta noin pari prosenttia. Jälkimarkkinoiden avautuminen tapahtuu 1. maaliskuuta 2001, jolloin maakaasuverkonhaltijoille asetettu siirtovelvollisuus astuu voimaan.

Maakaasumarkkinoiden valvonnan kustannukset rahoitetaan pääasiassa valvottavilta

kerättävillä lupa- ja valvontamaksuilla paitsi tänä vuonna, jonka osalta kustannukset katetaan valtion budjetista. Lupa- ja valvontamaksuista säädetään Energiamarkkinaviraston maksullisista suoritteista annettavassa asetuksessa, jota kauppa- ja teollisuusministeriö parhaillaan valmistele.

Energiamarkkinavirasto on valmistautunut laajentuneeseen tehtäväkenttään kehittämällä organisaatiotaan ja vuoden loppuun mennessä virastomme vahvuus on 15 virkamiestä ja –naista. Kuten tiedotuslehden uudistunut ulkoasu ja nimi viestivät, jatkossa Energiamarkkinavirasto kertoo sekä sähkö- että maakaasumarkkinoiden valvontaan liittyvistä ajankohtaisista asioista yhteisellä EMV tiedottaa –lehdellä.

Vilkasta energiasykyä toivotellen
Asta Sihvonen-Punkka

P.S. Haluaisin kiinnittää huomionne tilinpäätös- ja tunnuslukutietojen ilmoittamiseen. Olisi suotavaa, että tiedot toimitetaisiin annettuun eräpäivään mennessä tai esteen ilmaantuessa pyydetäisiin lisääaikaa. Näin vältettäisiin turhat karhuamiset ja saataisiin tilastot ja niiden analyysit ajoissa käyttöön. Syksyn korvilla jouduimme turvautumaan jopa uhkasakolla väläyttämiseen (ensimmäinen kerta virastomme historiassa), mutta onneksi pyydetty tiedot tulivat ennen uhkasakon asettamista. Seuraavaan lehteen teemme vuodelle 2001 kalenterin, josta käyvät ilmi eri tietojen keräämisajankohdat. Toivomme sen helpottavan työnne suunnittelua.

EMV:N KANNANOTTOJA

VTT Energian selvityksen jatkotoimenpiteet

Sähkömarkkinakeskus teetti VTT Energialla selvityksen jakeluverkon siirtotariffien rakenteista. Selvitys valmistui vuoden 1999 lopussa ja se julkaistiin tämän

vuoden alus+sa (Sähkömarkkinakeskuksen julkaisuja 1/2000). Raportin pääasialliset johtopäätökset koskivat seuraavia asioita.

Ensinnäkin VTT Energia esitti, että kaikilla verkonhaltijoilla tulisi olla määrätyn siirtymäajan jälkeen perusvalikoima siirtopalveluun liittyviä mittaupalveluja ja niitä vastaavat siirtotariffit. Näihin kuuluisivat valtakunnallisesti yhtenevin aikavyöhykkein yksiaika-, kaksiaika- ja kausiaikasiirtomittauspalvelut. Siirron mittaupalvelujen perusrakenteiden ja aikavyöhykkeiden osalta Sähkömarkkinakeskus teki kauppa- ja teollisuusministeriölle aloitteen vuoden 2000 keväällä ja asian mahdolliset jatkotoimenpiteet ovat siten ministeriön harkittavana. Tähän liittyvää Sähkömarkkinakeskuksen tekemää aloitetta on selvitetty tämän lehden erillisessä artikkelissa ”Esitys KTM:n tyyppikuormituskäyräpäättökseen (491/1998) muuttamiseksi”.

VTT Energia katsoi edelleen selvityksensä perusteella, että kiinteiden ja energiamaksujen suhteet tulee jättää verkkoyhtiöiden päätettäväksi. Sen sijaan lakkautustariffit tulisi pääsääntöisesti lopettaa määrätyn siirtymäajan jälkeen. Lisäksi VTT Energia esitti, että mittalaitemaksu tulisi eriyttää tariffien muista perusmaksuista.

Muita selvitykseen sisältyneitä ehdotuksia olivat mittaustoiminnan ja siihen liittyvän mittaustietojen keruun ja toimittamisen kilpailun alaiseksi saattamisen selvittäminen, häviösähkön määrittämisen kehittäminen, verkkoyhtiöiden eriyttäminen täysin sähkön myynti- ja tuotantotoiminnasta, kaikkien yli 3 x 63 A:n asiakkaiden saattaminen tuntimittauksen piiriin ja tehosiirtotariffien pätö- ja loistehomaksujen määräytymisperusteiden kehittäminen ja yhtenäistäminen.

Lakkautustariffeihin Sähkömarkkinakeskus otti kantaa tammikuun alussa antamassaan lausunnossa Voimarengas-yhteistyöstä (Dnro 206/63/99) ja esitti aikarajoja lakkautustariffien käytölle. Niin ikään Sähkömarkkinakeskus esitti laskuerittelyä koskevassa aloitteessaan mittalaitemaksun esittämistä laskussa omana erillisenä maksukomponenttinaan.

Miettiessään selvityksen aiheuttamia jatkotoimia Sähkömarkkinakeskus katsoi, että ehdotukset mittaustoiminnan kilpailun

alaiseksi saattamisesta ja pakollisesta tuntimittauksesta kaikille yli 3 x 63 A:n asiakkaille ovat sinällään perusteltuja, mutta ettei niiden jatkoselvittämistä ole kuitenkaan tarpeen tässä vaiheessa kiirehtiä. Sen sijaan häviösähkön määrittämisen kehittäminen on viraston valvontatyön kannalta kiireellistä, sillä se liittyy mm. siirron hinnoittelun valvontaan. Asiaa on tarkoitus selvittää vuoden 2001 aikana. Tehosiirtotariffien pätö- ja loistehomaksujen määräytymisperusteiden kehittäminen ja yhtenäistäminen on puolestaan alalle itselleen luontevasti kuuluva asia.

Esitys KTM:n tyyppikuormituskäyräpäättökseen (491/1998) muuttamiseksi

Sähkömarkkinakeskus teki aloitteen kauppa- ja teollisuusministeriölle VTT Energialla teettämäänsä, jakeluverkon siirtotariffien rakenteita koskevaan selvitykseen liittyen. Aloitteessaan Sähkömarkkinakeskus esitti, että

1. Voimassaolevia normeja täydennettäisiin siten, että kaikilla jakeluverkonhaltijoilla tulee tietyn siirtymäajan jälkeen olla perusvalikoima siirtopalveluun kuuluvia mittaupalvelurakenteita. Siirtymäaika voisi olla sellainen, että mittareiden ja päätelaitteiden ohjelmointityöt voitaisiin toteuttaa normaalin mittarinluvun yhteydessä. Näitä peruspalveluja olisivat yleissiirto-, aikasiirto- ja kausisiirtomittauspalvelut.

2. Nykyisen KTM:n päätökseen 5 §:n 1 momenttia muutettaisiin siten, että kaksi- tai useampiaikaisessa mittauksessa jakeluverkonhaltijalla tulisi olla käytössä mahdollisten paikallisten aikavyöhykkeiden lisäksi valtakunnalliset aikavyöhykkeet.

Kaksiaikasiirtomittauspalvelussa (yö/päivä) päiväenergiaksi lasketaan ympäri vuoden kaikkina viikonpäivinä ma - su klo 7-22 aikana kulutettu energia ja muina aikoina kulutettu energia olisi yöenergiaa.

Kausi-aikasiirtomittauspalvelussa talviajaksi määritellään ajanjakso 1.11.-31.3 ja loppuaika on kesäaikaa. Talviaikana mitataan erikseen arkipäivät ma-la klo 7-22 ja yö/pyhä-

päivä. Kesäaika on kokonaan yö/pyhäpäivä-aikaa.

VTT:n selvityksestä poiketen Sähkömarkkinakeskus katsoi, ettei tehosiirtomittauspalveluja tule tässä vaiheessa ottaa huomioon päätöstä muutettaessa. KTM:n päätös koskee tyyppikuormituskäyrien soveltamista sellaisten sähkökäyttöpaikkojen taseselvityksessä, jotka on varustettu enintään 3*63 A pääsulakkeilla. Sähkömarkkinakeskuksen keräämien tietojen mukaan tällaisissa kohteissa tehotariffia käytetään vain poikkeustapauksissa. Tätä isommissa kohteissa taseselvityksen tulee sähkömarkkina-asetuksen mukaan perustua tunneittain tapahtuvaan energianmittaukseen ja rekisteröintiin, jolloin käytettävillä aikavyöhykkeillä ei ole merkitystä. Mikäli tyyppikuormituskäyrämenettelyn soveltamista myöhemmin laajennettaisiin koskemaan nykyistä suurempia sähkökäyttöpaikkoja, voidaan tehosiirtomittauspalvelut tarvittaessa lisätä peruspalvelujen piiriin.

Muutoksen jälkeenkin verkonhaltija voisi valtakunnallisten aikavyöhykkeiden lisäksi soveltaa kaksi- tai useampiaaikaisessa mittauksessa paikallisia aikoja. Muutos ei automaattisesti edellytä siirtotariffien määrän lisäämistä. Sähkömarkkinoiden myönteisen kehittymisen kannalta riittää, että verkonhaltijat mahdollistavat em. sähkötuotteiden valitsemisen tarjoamalla näiden tarvitsemia mittauspalveluja. Käytännössä on kuitenkin järkevää, että mittaus tuotteet kytketään VTT Energian selvityksen mukaisesti vastaaviin siirtotuotteisiin.

VTT:n selvityksessä on myös otettu kantaa edellä mainittujen perusmittauspalvelujen tuottamisesta verkonhaltijalle ja asiakkaille aiheutuviin kustannuksiin. Kustannuksia aiheutuu sekä perusmittauspalvelujen käyttöönottamisesta, että yhtenäisiin kellon-aikoihin siirtymisestä. Selvityksessä on todettu, että muutos voisi tapahtua tietyn siirtymäajan puitteissa, jolloin mittalaitteiden uudelleen ohjelmointi voitaisiin tehdä mit-tarinluvun yhteydessä. Selvityksessä on esitetty, että siirtymäkauden tulisi olla vähintään yksi vuosi. Sähkömarkkinakeskus yhtyy selvityksessä esitettyyn näkemykseen ja

on valmis hyväksymään selvityksessä esitettyä pidemmänkin siirtymäkauden.

Yhteenvedona tekemästään ehdotuksesta Sähkömarkkinakeskus katsoi tehdyn selvityksen perusteella, että ajallisesti vaihtelevaa hinnoittelua tarvitaan sähkösiirtopalveluissa muun muassa kustannusvastaavuuden ja sähkösiirtopalvelun ohjaavuusvaatimusten takia vastaisuudessakin. Tämän perusteella vaihtoehtoisiksi jäisivät verkkoyhtiöiden itsenäisesti määrittämät, mahdollisesti toisistaan eroavat kellonajat sekä mittauspalvelurakenteet ja toisaalta valtakunnallisesti yhtenäiset kellonajat ja perusmittauspalvelut. Sähkömarkkinakeskus päätyi näiden kahden vaihtoehdon yhdistämiseen, eli siihen, että yksilöllisten kellonajojen ja mittauspalvelujen lisäksi kunkin verkkoyhtiön tulisi tarjota tietyt perusmittauspalvelut yhtenäisin kellonajoin. Tämä käytäntö edistäisi merkittävästi sähkökaupan toimivuutta ja olisi siten sekä sähkösiirtopalvelun että ostajien edun mukaista.

Esitys kauppa- ja teollisuusministeriön tyyppikuormituskäyristä sähkökauppojen selvittämisessä antaman päätöksen (491/1998) muuttamiseksi Dnro 90/01/2000

EMV:N PÄÄTÖKSIÄ

Hämeenlinnan Energia Oy:n siirtohinnoittelu kohtuutonta

Sähkömarkkinakeskus antoi 14.4.2000 ratkaisun Hämeenlinnan Energia Oy:n siirtohinnoista ja toimitusvelvollisen sähkösiirtomyyntin hinnoittelusta tehtyyn valitukseen. Päätöksen mukaan Hämeenlinnan Energia on perinyt asiakkailtaan sähkösiirrosta vuosina 1997-1998 kaikkiaan 1,8 miljoonaa markkaa (1,0 miljoonaa markkaa vuonna 1997 ja 0,8 miljoonaa markkaa vuonna 1998) ylihintaa. Epäilyistä ylihinnoinnista teki tutkimuspyynnön viisi Hämeenlinnan Energia Oy:n asiakasta.

Siirron hinnoittelun kohtuullisuutta on arvioitu samoin pääperiaattein kuin Sähkömarkkinakeskuksen ensimmäisessä Mega-

voima Oy:n ylihinnoittelua koskevassa päätöksessä tehtiin. Ylihinnoittelun arvioinnin perusteena on käytetty Hämeenlinnan Energia Oy:n jakeluverkkotoimintaan sitoutuneen pääoman keskimääräistä tuottoa.

Tuoton arvioinnissa ratkaisevia tekijöitä ovat verkoston nykyarvo ja se, mikä on katsottava sähkömarkkinalain mukaiseksi kohtuulliseksi tuotoksi. Kohtuullinen sijoitetun pääoman tuotto vuonna 1997 on omalle pääomalle 6,36 % ja vieraalle pääomalle 5,21 %. Vastaavat luvut vuodelle 1998 ovat 5,80 % ja 4,86 %. Näiden avulla laskettu kohtuullinen tuotto määräytyy pääomakannan rakenteen perusteella.

Hämeenlinnan Energia Oy:n ylihinnoittelu ei ole ollut kovin suurta. Verrattaessa ylituottoa samojen vuosien liikevaihtoon ylituotto on ollut noin 2 % siirtoliiketoiminnan liikevaihdosta. Molempina vuosina ylihinta jää tasolle 0,2-0,3 penniä kilowattitunnilta.

Hämeenlinnan Energia Oy:n tekemä hinnastomuutos on jo käytännössä poistanut ainakin osittain epäillyn ylihinnoittelun. Hämeenlinnan Energia Oy on valittanut päätöksestä korkeimpaan hallinto-oikeuteen. Smk on laatinut vastaselityksen Hämeenlinnan Energia Oy:n valitukseen korkeimmalle hallinto-oikeudelle.

Päätös on luettavissa kokonaisuudessaan Internetissä osoitteessa <http://www.energiamarkkinavirasto.fi/paatoksia.html>.

*Sähkömarkkinakeskuksen päätös 14.4.2000
Dnro 241/52/96*

Hinnoittelu on ollut kohtuullista useilla verkkonhaltijoilla

Energiamarkkinavirasto on saanut tutkitavakseen useita siirron hinnoittelun kohtuullisuutta koskevia toimenpidepyyntöjä. Energiamarkkinavirasto on tutkinut ja todennut Keski-Suomen Valo Oy:n, Sallilan sähkölaitos Oy:n, Koillis-Pohjan Sähkö Oy:n, Koillis-Satakunnan Sähkö Oy:n ja Kuoreveden Sähkö Oy:n hinnoittelutasosta, etteivät toimenpidepyynnöt anna tällä hetkellä aihetta enempiin toimenpiteisiin. Ne on poistettu

käsittelystä, mutta Energiamarkkinavirasto valvoo myös jatkossa näiden yhtiöiden siirron hinnoittelua ja voi ottaa ne käsiteltäviksi myös oma-aloitteisesti.

Lisäksi Energiamarkkinavirasto on todennut Oulun Seudun Sähkön tuotannon siirtotariffit kohtuullisiksi.

Energiamarkkinavirasto siirtää jatkossa siirron hinnoittelun kohtuullisuuden selvittämisen painopistettä yhä selkeämmin oma-aloitteeseen tutkintaan. Tutkintaan otetaan sellaisia verkonhaltijoita, joiden hinnoittelu näyttäisi perustarkastelussa olevan kohtuutonta.

Virastossa on tällä hetkellä oma-aloitteisessa tutkinnassa mm. Tampereen sähkölaitoksen siirron hinnoittelu.

MAAKAASUMARKKINAT

Maakaasumarkkinat avautuvat asteittain

Maakaasumarkkinoita ohjaa maakaasumarkkinalaki (508/2000) ja valtioneuvoston asetus maakaasumarkkinoista (622/2000), jotka tulivat voimaan 1.8.2000. Maakaasumarkkinalaissa on säännöksiä verkkotoiminnan yleisistä velvoitteista ja hinnoitteluperiaatteista, järjestelmävelvoitteista ja maakaasukauppojen selvityksestä, maakaasun myynnistä ja maakaasun käyttäjien asemasta, toimintojen eriyttämisestä, luvista ja ilmoituksista, ohjauksesta ja valvonnasta sekä lain voimaantuloa ja siirtymäaikaa koskevia säännöksiä.

Maakaasumarkkinalain mukainen siirtovelvollisuus ulottuu niihin kaasunkäyttäjiin ja vähittäismyyjiin, jotka ostavat omaan käyttöönsä tai jälleenmyyntiin jakeluverkkonsa kautta enemmän kuin 5 miljoonaa kuutiometriä kaasua vuodessa ja joiden kaasunkäyttö mitataan kaukoluettavilla mittalaitteilla. Näin muodostuvilla markkinoilla on noin puolensataa toimijaa.

Maakaasumarkkinalaissa tarkoitettu siirtovelvollisuus tulee voimaan 1. päivänä maaliskuuta 2001. Laissa tarkoitettu maakaasuverkkotoiminta, maakaasun myynti- ja varas-

tointitoiminta on eriytettävä toisistaan sekä maakaasualaan kuulumattomista liiketoimintoista viimeistään 1. päivästä tammikuuta 2001 alkaen tai yhtiön tilikauden ollessa silloin kesken, seuraavan tilikauden alusta.

Maakaasumarkkina-alueissa säädettyjä hinnoitteluperiaatteita on noudatettava 1. päivästä maaliskuuta 2001 alkaen. Lisäksi siirtoverkkoyhtiön on julkaistava siirtotariffinsa viimeistään 1. päivänä lokakuuta 2000 ja jakeluverkkoyhtiön vastaavasti viimeistään 1. päivänä helmikuuta 2001.

Maakaasuverkkotoimintaa saa harjoittaa vain Energiamarkkinaviraston antamalla maakaasuverkkoluvalla. Luvanvaraista ei ole maakaasuverkkotoiminta, jossa yhteisön tai laitoksen hallinnassa olevalla maakaasuverkkolla hoidetaan vain kiinteistön tai sitä vastaavan kiinteistöryhmän maakaasun jakelua. Kiinteistöä vastaavalla kiinteistöryhmällä tarkoitetaan toisiinsa rajoittuvia saman omistajan kiinteistöjä. Energiamarkkinavirasto voi myös yksittäistapauksissa hakemuksesta vapauttaa määrääjäksi tai toistaiseksi luvanvaraisuudesta, jos verkonhaltijan maakaasuverkkolla on vähäinen merkitys maakaasun siirron kannalta. Tällöin vapautusta hakevan on perusteltava syyt maakaasuverkon vähäiselle merkitykselle sekä annettava perustiedot verkosta ja asiakkaista.

Maakaasumarkkina-alueen voimaantullessa (1.8.2000) toimivan maakaasuverkonhaltijan tulee toimittaa lupahakemuksensa Energiamarkkinavirastolle kuuden kuukauden kuluessa lain voimaantulosta eli 31.1.2001 mennessä.

Energiamarkkinavirasto lähettää yrityksille maakaasuverkkolupaa koskevat hakemuslomakkeet ja täyttöohjeet alkusyksystä 2000.

Maakaasumarkkinoihin liittyvät säädökset

Tilanne 31.8.2000

- Maakaasumarkkinalaki 508/2000
- Asetus maakaasumarkkinoista 622/2000
- Laki Energiamarkkinavirastosta 507/2000
- Asetus Energiamarkkinavirastosta 621/2000

- Ktm:n asetus maakaasukauppoja koskevasta tiedonvaihdosta ja tasehallinnasta tulossa
- Ktm:n asetus maakaasuliiketoimintojen eriyttämisestä tulossa
- Ktm:n asetus Energiamarkkinaviraston maksullisista suoritteista tulossa

Säädökset löytyvät Valtion Säädöstietopankin Internet-osoitteesta http://www.edिता.fi/sk/vuosi00/sk.index07_00.html. Hallituksen esitys eduskunnalle on puolestaan osoitteessa www.eduskunta.fi / pääsivu/ asiat ja asiakirjat/ asiakirjat/ asiakirjan tunniste (HE 134/99).

Energiamarkkinavirasto antaa normipäätöksiä ja määräyksiä maakaasumarkkinoihin liittyen:

- Määräys maakaasuverkkopalvelujen myyntiehtojen ja -hintojen ilmoittamisesta ja julkaisemisesta syyskuu 2000
- Määräys maakaasun myynnin myyntiehtojen ja -hintojen ilmoittamisesta ja julkaisemisesta lokakuu 2000
- Määräys maakaasulaskun erittelystä lokajoulukuu 2000
- Määräys maakaasuverkkotoiminnan tunnuslukujen ilmoittamisesta EMV:lle joulukuu 2000
- Määräys eriytettyjen tilinpäätösten ilmoittamisesta EMV:lle joulukuu 2001

Energiamarkkinavirasto antaa lisäksi ohjeet eriytettyjen tilinpäätösten avaavien ta-seiden laadinnasta ja kirjaamisesta.

EMV:N TIEDOTTEITA

Puolet sähköstä ostetaan sopimushintaan

Energiamarkkinaviraston keräämien tietojen perusteella vuonna 1999 puolet jakeluverkkoihin liittyneille sähkönkäyttäjille myydystä sähköenergiasta perustui kilpailutettuihin sopimuksiin tai tarjoushintoihin. Kilpailutetun sähkön vähittäismyynnin määrä oli viime vuonna noin 20 miljardia kilowattituntia. Vastaava vähittäismyynnimäärä oli edellisvuonna 1998 kolmanneksen pienempi ollen 13 miljardia kilowattituntia

Vuosi 1999 oli ensimmäinen kokonainen kalenterivuosi, jolloin pienkäyttäjillä oli mahdollisuus kilpailuttaa sähkömyyjä ja osallistua vapaiden sähkömarkkinoiden toimintaan. Energiamarkkinaviraston tekemän selvityksen mukaan suurin osa kotitalouksista ostaa edelleen sähkönsä paikalliselta sähkömyyjältä ns. julkisella listahinnalla. Kuitenkin useat pienkäyttäjät ovat jo osallistuneet kilpailuttamiseen, sillä viime vuonna asuinhuoneistojen ja -kiinteistöjen käyttämästä sähköstä joka viides kilowattitunti oli ostettu joko ulkopuoliselta tai paikalliselta myyjältä tarjoushinnoin.

Lukumääräisesti kaikista pienkäyttäjistä on vaihtanut myyjää vain noin pari prosenttia. Siten merkittävä osa kilpailuttaneista pienasiakkaista on päätenyt hankkimaan sähkönsä edelleen paikalliselta myyjältä, mutta osto

tapahtuu nykyään sopimushinnalla. Asuinhuoneistot ja -kiinteistöt kuluttivat sähköä viime vuonna yhteensä noin 16 miljardia kilowattituntia, joka vastaa noin 40 prosenttia kaikesta jakeluverkoissa kulutetusta sähköstä.

Muissa käyttäjäryhmissä sähkön hankinnan kilpailuttaminen alkaa olla jo normaali käytäntö. Heidän käyttämästä sähköstä viime vuonna jo yli kaksi kolmannesta eli lähes 17 miljardia kilowattituntia perustui sopimushintoihin. Vuotta aiemmin kilpailutetun sähkön osuus oli noin puolet.

Vuonna 1999 sähkön kokonaiskulutus oli Suomessa 77,9 miljardia kilowattituntia, josta jakeluverkkoihin liittyneet asiakkaat käyttivät noin 40 miljardia kilowattituntia. Loput sähköstä käytti kanta- ja alueverkkoihin liitynyt suurteollisuus.

Sähköenergian jakautuminen julkisilla hinnoilla ja sopimushinnoilla tapahtuvaan vähittäismyyntiin vuosina 1997-99

	1997	1998	1999
Asuinhuoneistot ja -kiinteistöt			
- Julkiset hinnat *)	98 %	93 %	80 %
- Sopimushinnat **)	2 %	7 %	20 %
Muut käyttäjäryhmät			
- Julkiset hinnat *)	60 %	47 %	31 %
- Sopimushinnat **)	40 %	53 %	69 %
Koko sähkön vähittäismyynti			
- Julkiset hinnat *)	75 %	66 %	51 %
- Sopimushinnat **)	25 %	34 %	49 %

Taulukon prosentiosuudet on laskettu myydystä energiamäärästä.

*) Taulukossa julkisella hinnalla tarkoitetaan sähkön ostoa paikallisilta sähköyhtiöiltä ns. julkisilla listahinnoilla.

***) Sopimushinnalla tarkoitetaan sähkön ostoa ulkopuoliselta sähkömyyjältä tai paikalliselta myyjältä sopimushinnalla.

Emv:n lehdistötiedote 17.8.2000

EMV:SSA TAPAHTUU

Diplomityö sähköjakeluverkon jälleenhankinta-arvon määrittämisestä valmis

Työn tavoitteena oli selvittää jakeluverkkoyhtiön verkon jälleenhankinta-arvon määrittämiseen tarvittavat lähtötiedot sähköjakeluverkon rakentamiskustannuksia selvittäneen kyselyn avulla. Jälleenhankinta-arvo on keskeinen tieto verkon nykykäyttöarvoa määrittäessä, ja nykykäyttöarvo on puolestaan lähtökohtana verkkoliiketoiminnalle sallittavaa tuottoa määrittäessä. Lisäksi työssä on esitetty laissa, asetuksissa ja suosituksissa jakeluverkkotoiminnalle asetettuja vaatimuksia.

Tuloksena saatuja kustannustietoja on verrattu aiemmin Sähköenergialiitto Senerin toimesta toteutettujen kyselyjen tuloksiin. Yleisenä johtopäätöksenä työssä on todettu, että verkon eri komponenttien yksikköhinnat ovat laskeneet viime vuosien aikana.

Hinnoittelun valvonnassa voidaan harkinnan mukaan ottaa huomioon verkkoyhtiön olosuhteet. Siihen, kuinka erilaisista olosuhteista johtuvia kustannuseroja huomioidaan hinnoittelun kohtuullisuustarkasteluissa, ei ole työssä otettu kantaa.

Diplomityön tekijänä oli tekniikan ylioppilas Jari Hokkanen. Työn ohjaajana toimi ylitarkastaja Kenneth Hänninen Energiamarkkinavirastosta ja työn valvoja oli Lappeenrannan teknillisen korkeakoulun sähkötekniikan professori Jarmo Partanen.

Diplomityö on luettavissa Energiamarkkinaviraston kotisivuilta osoitteessa <http://www.energiamarkkinavirasto.fi/lehdistotiedotteet.html>.

Energiamarkkinavirasto aloitti 1.8.2000

Energiamarkkinavirasto toimii samoissa tiloissa Helsingissä kuin entinen Sähkömarkkinakeskus.

Energiamarkkinaviraston kotisivut löytyvät osoitteesta <http://www.energiamarkkinavirasto.fi>. Vanhat sähkömarkkinakeskus.fi -tyyp-

piset sähköpostiosoitteet toimivat uusien osoitteiden rinnalla vielä loka-marraskuun vaihteeseen saakka.

Uudet henkilökohtaiset sähköpostiosoitteet ovat muotoa etunimi.sukunimi@energiamarkkinavirasto.fi

Energiamarkkinaviraston yhteystiedot ovat:

Energiamarkkinavirasto
Eteläinen Makasiinikatu 4
00130 Helsinki
puhelin (09) 6220 360
telefax (09) 6221 911

Internet: www.energiamarkkinavirasto.fi

Sähköposti
virasto@energiamarkkinavirasto.fi

Henkilökunnan yhteystiedot ovat tämän lehden takasivulla.

Sähköyritysten verkkoliiketoiminta halutaan erilliseen yritykseen

Sähköyritysten verkkoliiketoiminnan nykyistä tiukempaa eriyttämistä tutkineessa, kauppa- ja teollisuusministeriön asettamassa työryhmässä olivat edustettuina Sähkömarkkinakeskus, KTM, Sähköenergialiitto Sener ry, Suomen Kuntaliitto ja Kilpailuvirasto. Työryhmä luovutti mietintönsä kauppa- ja teollisuusministeri Sinikka Mönkäreelle 15.6.2000. Ministeri Mönkäreen mukaan työryhmän kompromissiehdotus tarjoaa hyvän pohjan viranomaisten jatkovalmistelulle.

Valmistuneen mietinnön mukaan sähköyritysten verkkoliiketoiminta tulisi eriyttää yritysten muusta kaupallisesta liiketoiminnasta - sähkö tuotannosta ja myynnistä - erilliseen yhtiöön, liikelaitokseen, osuuskuntaan tai kuntayhtymään. Yhtiöiden eri liiketoimintojen kirjanpidossa tehtävää eriyttämistä tulisi lisäksi selkeyttää ja tätä koskevia säännöksiä tiukentaa. Eriyttämällä eri liiketoiminnot omiksi yksiköikseen, pyritään selkeyttämään raja yhtiöiden kaupallisen toiminnan ja erilaisia viranomaisluonteisia tehtäviä saaneen verkko-toiminnan välillä.

Nykyinen kirjanpidossa tapahtuva liiketoimintojen laskennallinen eriyttäminen ja sitä koskeva ohjeistus on osoittautunut riittämättömäksi. Työryhmän ehdotus sähköyritysten verkkoliiketoiminnan eriyttämisestä omaan yritykseen korjaisi keskeisiä sähkömarkkinoiden kilpailuun ja verkkohintojen kohtuullisuuden valvontaan liittyviä ongelmia. Ehdotus muuttaisi useiden kymmenien sähköyritysten organisaatiota. Työryhmän mietintöön liittyy Sähköenergia-liitto Senerin eriävä mielipide.

Työryhmän raportti on myynnissä Edita-kirjakaupoissa nimellä ”Sähköliiketoimintojen eriyttämistyöryhmä 2, Työryhmämietintö, KTM:n työryhmä- ja toimikuntaraportteja 8/2000”.

HENKILÖSTÖUUTISIA

Yhteiskuntatieteiden maisteri Veli-Pekka Saajo ylitarkastajaksi 1.8.2000 lähtien.

Diplomi-insinööri Tapio Silvennoinen ylitarkastajaksi 1.8.2000 lähtien.

Varatuomari Tuula Gottleben lakimieheksi 14.8.2000-31.7.2002 väliseksi ajaksi.